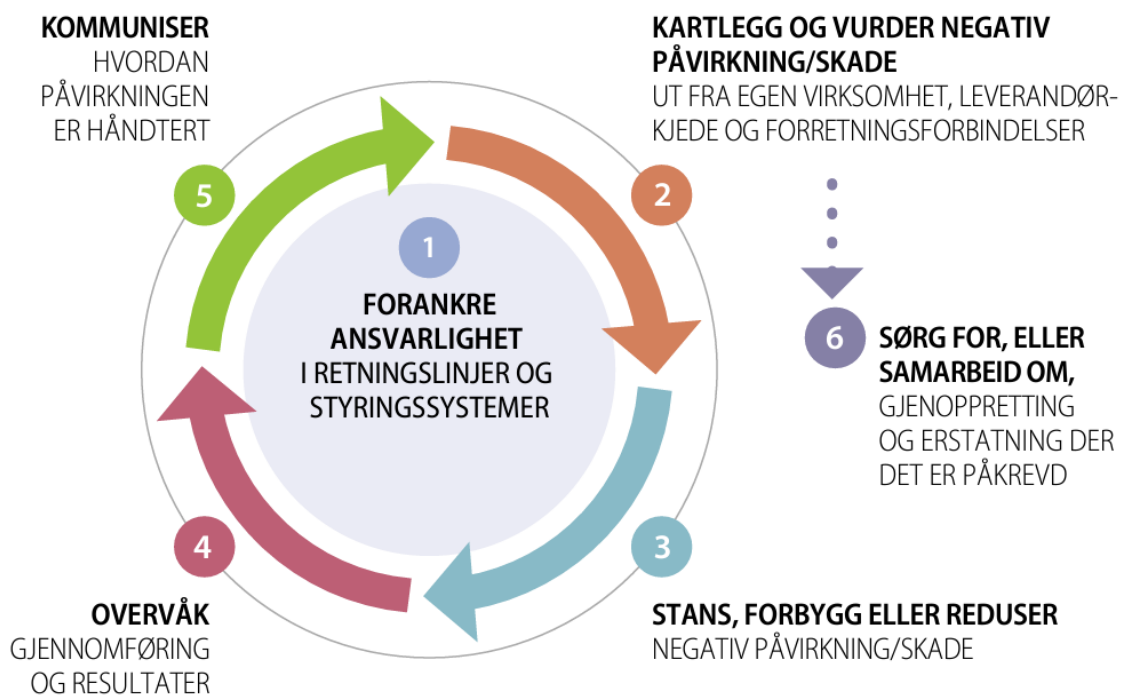

Redegjørelse etter åpenhetsloven

Jacob Bjørge AS – 2024

Figur: Selskapet følger OECD sine retningslinjer i arbeidet med aktsomhetsvurderinger for et ansvarlig næringsliv.

Hvem er Jacob Bjørge AS?

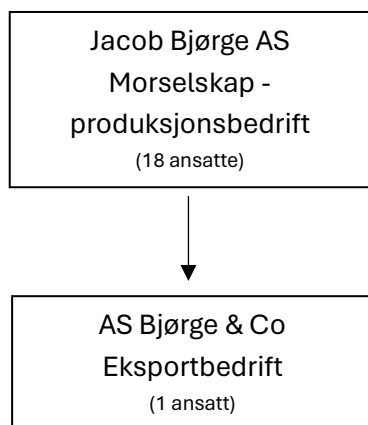
Jacob Bjørge AS er omfattet av Åpenhetsloven, og dette er en årlig redegjørelse som skal gi innsikt i virksomhetens nøkkelfunn og tiltak etter gjennomførte aktsomhetsvurderinger. Åpenhetsloven skal fremme virksomheters respekt for menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, samt sikre allmennheten tilgang på informasjon. Åpenhetsloven stiller blant annet krav til at vi må vurdere risiko for brudd eller negative konsekvenser både internt og i vår leverandørkjede. Dette ansvaret ligger hos styret til Jacob Bjørge AS, og administrasjonsgruppa er ansvarlig for årlig gjennomgang og oppdatering ved behov – innen 30. juni hvert år.

Selskapets virksomhet er foredling og salg av salta og tørka hvitfisk. Jacob Bjørge AS er en klippfiskprodusent etablert i 1937 på Ellingsøy i Ålesund kommune. Klippfisk er en tradisjonsvare, og utgjør viktige måltid for millioner av mennesker verden over. Vi er en familieeid virksomhet som er opptatt av kvalitet, og ønsker å levere det aller beste til våre markeder. Vi kjøper bærekraftige råvarer fra den norske havgående flåten, og alle råvarer som blir produsert i vårt anlegg er villfisk. Bærekraftig forvaltning av ressurser er viktig for selskapet og prioriteres gjennom hele verdikjeden.

Jacob Bjørge AS er morselskapet til eksportselskapet AS Bjørge & Co, som i hovedsak selger våre varer. Produktene eksporteres til land over hele verden, med spesielt vekt på markeder som Brasil, USA og Europa. All aktivitet utøves fra selskapets anlegg på Ellingsøy.

Nøkkelinformasjon

Organisasjonskart

Jacob Bjørge AS

Konsernets omsetning i rapporteringsåret 2023 (NOK):

- 306 millioner kr.

Forretningsmodell:

- Mottak av hvitfisk til salting og tørking
- Ferdigvaren klippfisk pakkes til eksport

Aktsomhetsvurderingsprosessen

Retningslinjer og rutiner – Dette gjør vi

Jacob Bjørge AS har i styremøte forankret ansvaret som kreves av Åpenhetsloven – som er første steg i å sikre at kravene gjennomføres, ivaretas og etterleves. Slik som beskrives i OECDs retningslinjer, skal selskapet:

- Kartlegge hvordan egen virksomhet, leverandørkjede eller andre forretningsforbindelser, påvirker arbeidstakere, menneskerettigheter eller miljø
- Iverksette tiltak for å forebygge, begrense eller stoppe eventuelle negative konsekvenser
- Følge opp og evaluere resultat etter tiltak er satt inn

Jacob Bjørge AS har innført retningslinjer for leverandører og forretningsforbindelser, rutiner for håndtering av informasjonsplikten og plan for risikoanalyser og aktsomhetsvurderinger.

I aktsomhetsvurderingsprosessen har selskapet lagt til grunn at vi skal konsentrere oss om forretningsforbindelser med transaksjoner som er over NOK 500.000 årlig.

Kartlegging i egen organisasjon

Vi har forankret arbeidet med menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i virksomhetens retningslinjer, styret, ledelse og ellers relevante deler av virksomheten. Arbeidet med åpenhetsloven er et kontinuerlig arbeid, og vi har som mål å forbedre våre rutiner og øke bevisstheten vår over tid – og legger derfor opp til oppfølging av våre rutiner når nødvendig.

Vi vurderer det slik at det er lav risiko for negative konsekvenser opp mot grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i egen virksomhet. Grunnlaget vårt er at vi plikter oss til å oppfylle og etterleve norsk lovverk, som er strengt og kontrollert når det gjelder styring og drift. Virksomheten følger norske lover for helse, miljø og sikkerhet – og de ansattes arbeidsvilkår er sikra gjennom allmenngjøring av tariffavtaler. De ansatte er også inkludert i bedriftshelsetjeneste. Ellers har virksomheten egenkontroll, HACCP, der det er inkludert et avvikssystem og ellers kontrollsystem for arbeidsprosesser. Jacob Bjørge AS jobber kontinuerlig med å oppgradere og forbedre våre systemer, deriblant HMS.

Potensielle negative konsekvenser og risiko

Ytre påvirkning – miljø og klima

Jacob Bjørge AS er har et bevisst forhold til klima og miljø gjennom hele vår verdikjede. Virksomheten produserer saltet og tørket villfanga fisk, klippfisk, som er en sunn og proteinrik matvare som konsumeres verden over. Sammenlignet med annen matvareproduksjon anser vi produksjonen å være relativt skånsom ovenfor miljø og klima. Jacob Bjørge AS har i mange år vært opptatt av å drive bærekraftig og mer effektivt, og vi har derfor også investert i maskineri og utstyr som krever mindre energi enn før. Vi har et av landets aller første Co2-klippfisktørkeri, og vår siste oppgradering er også overgang til CO2 som kuldemedium for kjøle- og fryselager. Potensielt energibehov har stor prioritet ved nyinvesteringer.

Virksomheten bruker sjøvann i alle produksjonsprosesser der vann kreves – noe som sparer enorme mengder ferskvann. Prosessavløpsvann håndteres i samsvar med myndighetskrav. Ellers er virksomheten og handelen vi driver avhengig av transportører både på land og i vann. Transport av råvarer til produksjon er fordelt på lastebåter, når råvarene sendes fra Nord-Norge. Råvarer som er landa i nærområdet vårt sendes med lastebiler. Ferdigvaren skal ut til kunder verden over, og frakt over lange avstander sendes primært med båt – som frakter betydelige volum å fordele klimaavtrykket på.

Sosiale forhold og korrupsjon

Anstendige arbeidsforhold

I vår bransje, fiskeindustribedrifter, har det historisk vært en forhøyet risiko for negativ påvirkning på anstendige arbeidsforhold, spesielt innen lønn og arbeidsbetingelser. I vår egen virksomhet har vi som mål å ha gode rutiner knyttet til håndtering av ansatte – eksempelvis formalisere arbeidsforhold i arbeidskontrakt, sikre en lønn å leve av, oppfølging av sykefravær og overtidsbruk, opplæring, avviksrutiner og ellers yte god bistand til ansatte som har behov for hjelp.

Virksomheten er både eid og drevet av en familie, og ledelsen er tett på det som skjer i det daglige. Derfor har man god oversikt og kontroll. Til tross for at virksomheten vurderer risikoen internt til å være lav, ser vi flere forbedringsmuligheter når det gjelder for eksempel arbeidsmiljø og personalarbeid – og vi ønsker også større rekruttering av kvinner til vår bedrift. Vi ønsker å øke bevisstheten rundt åpenhetsloven generelt blant alle ansatte, og øke fokus på rutiner og retningslinjer knyttet til dette. Deriblant varslingsystemer, slik at alle er helt trygge på hva man skal gjøre hvis det avdekkes kritikkverdige forhold. Dette er blant tiltakene som vil redusere risiko ytterligere.

Kartlegging av våre leverandører

Vi har kartlagt vår leverandørkjede for å identifisere hvilke områder som utgjør risiko for negativ påvirkning av menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Vi skal forstå risikobildet og forstå hvor virksomheten har kontroll og påvirkningsmuligheter.

Det er samla inn informasjon om risikonivået hos våre leverandører via spørreskjema – og dette skjemaet ble sendt ut til alle leverandører av produkter og tjenester, der vi har transaksjoner over NOK 500.000 i året. Det er også lagt vekt på våre transaksjoner opp mot leverandørens totalomsetning, og dette gir en pekepinn på vår påvirkningskraft mot de gjeldende leverandørene. Leverandøravhengighet er lagt til grunn – hvilke leverandører er en avhengig av og hvilke kan man enkelt bytte.

Det er videre gjennomført en konkret vurdering av leverandørene basert på denne risikokartleggingen, der spørreskjema har vært er godt grunnlag – sammen med anerkjente lister og rapporter. Andre områder for undersøkelser har vært medieoppslag, leverandørdata-baser, styringsdokumenter, sertifiseringer, erfaringer og dialog med relevante deler av virksomheten.

Det er gjort vurderinger spesifikt med tanke på hvilken bransje leverandøren tilhører fordi noen bransjer kan ha høyere risiko, f.eks. bransjer preget av et lavere lønns- eller utdanningsnivå eller manuelt arbeid. I Norge kan en f.eks. se til områder underlagt en allmenngjøringsforskrift, ellers kan bemanning/innleie, bygg/anlegg, transport og renhold nevnes. Geografisk risiko er også vurdert - risikoen er generelt høyere i noen land.

Selskapet sine største innkjøp er råvarer, og dette gjøres fra få, store aktører innen fiskeri – fiskesalgslag i hovedsak. Våre tre fiskesalgslag er mellomledet fra fisker til fiskemottak, og de er leverandør av salg og tjenester. Fiskerederiene leverer selve råvarene. Det kan som utgangspunkt legges til grunn av disse innkjøpene gjøres fra en ordnet bransje, som har gode lønns- og arbeidsvilkår. Ellers kjøper selskapet varer og tjenester fra engroshandel, produksjon av næringsmidler, tjenester knyttet til transport og lager mm.

Virksomheten har over 100 leverandører og forretningsforbindelser – og vi har valgt å listeføre og enkelt vurdere risikoen for 50 leverandører nærmere – men som nevnt er det kun gått i dybden på de virksomhetene vi har transaksjoner på over NOK 500.000 i året. Dette vil også være de forbindelsene der vi har mest påvirkningskraft. Disse har besvart spørreskjema som vi har lagt til grunn for videre risikoarbeid.

Blant disse hovedleverandørene ble det avdekt generelt lav risiko, og ingen faktiske negative konsekvenser, når det gjelder negativ påvirkning av menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. De aller fleste virksomhetene er selv underlagt åpenhetsloven, og har utarbeidet egne redegjørelser. Alle virksomhetene holder også til i Norge – men det ble avdekt at to virksomheter har underleverandører i høyrisikoland. Tre leverandører hører eksempelvis hjemme i en bransje med høyere risiko for brudd på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, og to av leverandørene kunne rapportere at trakassering og diskriminering kunne forekomme i deres bransje.

Etter gjennomgangen av alle spørreskjema, og en nærmere vurdering av våre leverandører, har vi en kort liste med virksomheter som har en noe høyere risiko for negativ påvirkning. Det ble ikke avdekt negative avvik eller høy risiko som krever tiltak opp mot leverandør. Jacob Bjørge AS kan fastslå at de aller fleste leverandører og forretningsforbindelser overholder grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i egen virksomhet og leverandørkjede. Vi vil regelmessig kartlegge selskapets leverandørkjede og forretningsforbindelser, også nye leverandører. Dersom det blir avdekt avvik eller andre forhold som utgjør faktiske negative konsekvenser, vil vi iverksette tiltak og vurdere hvordan vi kan endre samarbeidet – eller i ytterste konsekvens, måtte bytte leverandør.

Plikt om informasjon

Selskapet svarer alle som gjennom skriftlig forespørsel krever informasjon om hvordan virksomheten håndterer faktiske og mulige negative konsekvenser. Informasjonen som gis skal være skriftlig, dekkende og forståelig, og skal gis senest tre uker etter informasjonskravet er mottatt.

For spørsmål om denne redegjørelsen og Jacob Bjørge AS sitt arbeid knytta til grunnleggende menneskerettigheter og ansvarlig næringsliv, ta kontakt med Lena Stette (epost: lena@asbjorge.com).

Ellingsøy, 07.06.2024

Anders H. Helsem
Styrets leder